

УДК 316.330

Коробій Г. – ст.гр. БМ-21

Тернопільський державний технічний університет імені Пулюя

ДЕЯКІ АСПЕКТИ СОЦІОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ІДЕОЛОГІЇ

Науковий керівник: ст.викладач Сівчук П.І.

В наш час не припиняються суперечки про те, в якому напрямку розвиватися вітчизняній економіці, яких орієнтирів дотримуватися. Дискусії традиційно продовжуються навколо таких понять як ринок і план, економічні свободи і державне регулювання, приватна і соціальна власність. Як тільки мова заходить про яке-небудь завершене бачення господарської системи і перспективи її розвитку, то любе пояснення свідомо чи несвідомо опирається на ту чи іншу ідеологію. І хоча термін «ідеологія» в силу певних історичних обставин у нас використовується дуже обережно, бути нейтральним до неї ніхто не може.

В даному конкретному випадку під ідеологією ми будемо розуміти не якусь партійну доктрину, а раціонально обгрунтовану систему ідей на економіку, своєрідний суспільно-економічний ідеал перетворень господарської системи, що базується на певних цінностях. Ідеології існують як би в «розчиненому» вигляді, утворюючи сферу «колективного знання», сигмент громадської думки і часто важко, а то і просто неможливо знайти їх конкретного «автора», або чітко визначити носіїв. В політичній сфері ідеологія інколи персоніфікується з прізвищами відомих політиків.

Ідеології представляють собою теоретично оформлену «чисту» модель господарських процесів. Вони є відносно цілісними і внутрішньо несуперечливими, що є причиною їх неповноти. Ідеологічні погляди відтворюються в масовій свідомості у вигляді стереотипів мислення і штампів, що опираються на міцні земні засади здорового глузду. Ідеологічні системи і програми переводяться засобами масової інформації на мову популярних гасел і простих рішень. В такому вигляді вони і засвоюються носіями масової свідомості.

Сучасні ідеології – продукти західного раціоналізму, новий спосіб «зачарування» світу. Всі вони – продукт епохи Просвітництва, які розбіглися в подальшому у різні сторони. В реальному житті ідеології впливають одна на одну, заперечуючи популярні і актуальні ідеї. В більш-менш «чистому» вигляді основні із них можна визначити наступним чином:

- Консерватизм - націлений на утримання і відтворення традиції, а не на докорінне руйнування існуючих відносин.

- Лібералізм – утверджує ідеали свободи господарського суб'єкта, максимальної вільної гри стихійних ринкових сил і мінімальне спонукання. При чому свобода розглядається як крайній вираз індивідуальної незалежності. В сфері господарської мотивації орієнтація на привабливість матеріальних стимулів. Лібералізм декларує економічну рівність, як рівність вихідних позицій.

- Соціалізм – являється радикальною егалітарною ідеологією. Орієнтується на максимально можливу соціально-економічну рівність, на володіння ресурсами, трудову діяльність, розподіл благ. Вирішальний фактор досягнення соціальної однорідності – усупільнення матеріальних факторів виробництва. Заперечує приватну власність і принцип індивідуалізма.